

'Teret' terena — iskustva i vještine u zonama etnografskih spoznaja

hrvatsko etnološko društvo
croatian ethnological society

2 DVADESET GODINA
STUDIJA ETNOLOGIJE I ANTROPOLOGIJE
SVEUČILIŠTA U ZADRU

Odjel za etnologiju i
antropologiju, Sveučilište u Zadru

21.-23. svibnja 2025.

GODIŠNJI SKUP HRVATSKOG
ETNOLOŠKOG DRUŠTVA

ROK ZA PRIJAVU PANELA/SAŽETKA:
1. ožujka 2025.

Poticaaj ovogodišnjoj temi godišnjeg skupa Hrvatskog etnološka društva polazi od pretpostavke da se u pozadini bilo kojeg oblika etnološkog i kulturno antropološkog rada nalaze vještine i iskustva, no nedovoljno adresirani u konačnim rezultatima. Iako se autorefleksivnost u radovima provlači kao važan aspekt etnografije kao žanra i metode, refleksije s terena nerijetko su zatomljene i marginalizirane kao nedovoljno važne da postanu ishodište kompleksnijih promišljanja, te su često svedene na razinu individualnih kurioziteta ili zanimljivih iskustava. Pretjerana fokusiranost na produkciju rezultata istraživanja u kontekstu sve dominantnije projektifikacije rada, 'teror' rokova, kao i istraživačka osamljenost u temama koje odudaraju od prevladavajućih tendencija u struci, postavljaju iskustva s terena kao svojevrsni simbolički 'teret'.

Problematična iskustva terena, kurioziteti koji dijelimo u 'pauzama' između istraživanja ili u neformalnim razgovorima s kolegama, prepreke na koje nailazimo tijekom istraživanja, neugodne situacije u koje smo uvučeni, projektni okviri koji diktiraju tempo

rada ili pak očekivanja s kojima nas dočekuju na terenu, samo su neki od primjera koji određuju 'teret' naše profesionalne svakodnevice. S druge strane nemogućnost odlaska na teren ili nesigurnosti koje na njemu doživljavamo uzimaju se kao nekritički prihvaćeni status quo profesije. Takvi su izazovi dodatno pojačani u suvremenom kontekstu u kojem se pozivi za društvenim doprinosom i opravdanošću profesije na 'tržištu rada' preklapaju sa sve većom nesigurnošću, projektnim financiranjem i kompetitivnošću, kao i sve većim administrativnim zahtjevima.

Bilo da je riječ o izložbama, konzervatorskim praksama, znanstvenim istraživanjima, ili pak privatnim poduhvatima u poslovnom okruženju, takav 'teret' terena koji je analitički prepoznat, ali ostavljen za 'neke bolje dane', smatramo važnom točkom za promišljanje o iskustvima i spoznajama struke. Ovim skupom želimo potaknuti raspravu upravo o tome na koji način iskustva i vještine stečene na terenu (ili bez njega?) utječu na razvoj naše profesije.

Što čini teren 'teškim', te kakve izazove sa sobom nose suvremena etnografska istraživanja? Kakve institucionalne, profesionalne i ljudske pritiske pretpostavljaju 'teški' tereni, te kako se pritisak očekivanja prelijeva u naše osobne i profesionalne živote? S kakvim simboličkim prtljagama ulazimo u terenska istraživanja i kako generacijske razlike mijenjaju naša poimanja i razumijevanja etnoloških i kulturno antropoloških istraživanja? Kako sva navedena izazovna iskustva utječu na naš pristup stvaranju etnografskih spoznaja i promišljanje same discipline? Što možemo naučiti iz takvih iskustava i koje nove vještine i spoznaje možemo steći? Kako izbjeći 'teret' terena, ako je to uopće moguće i nužno?

Izlagачe pozivamo da na skupu izlože iskustva s terenskih istraživanja i rezultate promišljanja koji se bave, između ostalog, i nekim od ovih problema:

'Tamni' tereni

- Istraživanja tabu tema ili osjetljivih društvenih konteksta
- Strategije za očuvanje anonimnosti i etičke dileme na 'tamnim' terenima
- Istraživanja ranjivih skupina
- Teški tereni i njihov utjecaj na procese spoznaje

Suočavanje s izazovima na terenu

- Sigurnost na terenu – strah, iscrpljenost, nelagoda, itd.
- Mogućnosti planiranja u nepredviđenim situacijama – potresi, pandemije, konflikti, itd.
- Uloga institucija u osiguravanju podrške istraživačima tijekom terenskog rada
- Problem kašnjenja, otkazivanja, nemogućnost odlaska na teren, multitasking

Tereni u kontekstu digitalnog doba

- Prednosti i ograničenja digitalnih terena
- Problemi 'autentičnosti' i reprezentacije u digitalnim

kontekstima

- Nelagoda (fizičkog) terena – osobni, institucionalni ili društveni faktori?
- Prekoračenje ograničenja – savjeti i podrška za mlade istraživače

Nemogućnosti i prepreke u terenskim istraživanjima

- Prekarnost rada u struci – npr. balansiranje između privatnog života i profesionalnih izazova, financiranje terena, projektifikacija istraživanja, administrativni zahtjevi, improvizacija, kreativni pristupi financijskim ograničenjima
- Etički problem – studenti na terenu, zaštita sugovornika, pitanja anonimnosti, internalizacija institucionalne hijerarhije itd.
- Istraživanje u problematičnim kontekstima – zakonska ograničenja, zaštićena područja, nedostupne lokacije, osjetljive skupine

Odjeci discipline na terenu

- Očekivanja zajednice – 'problematici' sugovornici, nadmudrivanje na terenu, strategije upravljanja očekivanjima, ideali i praktična iskustva, alijenacija struke
- Koncepti koji proganjaju – koncepti u rukama sugovornika, očekivani odgovori, odnosi moći
- (Ne)Prepoznatljivost struke – kako 'zaštita' terenskog rada jača relevantnost etnografskih istraživanja, otvorenost/zatvorenost struke u kontekstu njene relevantnosti

SLANJE PRIJAVA

U skupu je moguće sudjelovati u vidu individualnih izlaganja (do 20 minuta), izlaganja u okviru panela, ili postera. Molimo da svoje naslove i sažetke individualnih izlaganja te naslove i sažetke panela (do 300 riječi) pošaljete **do 1. ožujka 2025. godine** na adresu: **hrvatsko.etnolosko.drustvo@gmail.com**. Prijava, uz navedeno, mora sadržavati također ime i prezime izlagачa, afilijaciju, e-mail adresu te kratku biografiju (do 100 riječi). Molimo Vas da prijedloge postera dostavite u istom roku. Prihvaćeni

posteru izložit će se u B1 formatu.

ORGANIZATORI

Članovi programskog odbora:

Tomislav Augustinčić (Odjel za etnologiju i antropologiju), Senka Božić Vrbančić (Odjel za etnologiju i antropologiju), Danijela Birt Katić (Odjel za etnologiju i antropologiju), Dunja Brozović Rončević (Odjel za etnologiju i antropologiju), Filip Đinđić (Konzervatorski odjel Zadar), Jasenka Lulić Štorić, Olga Orlić (Institut za etnologiju i folkloristiku), Tomislav Oroz (Odjel za etnologiju i antropologiju), Ivana Radovani (Konzervatorski odjel Split)

Članovi organizacijskog odbora:

Tomislav Augustinčić, Danijela Birt Katić, Katica Burić Čenan, Jadran Kale, Mario Katić, Jelena Kupsjak, Tomislav Oroz (Odjel za etnologiju i antropologiju, Sveučilište u Zadru); Olga Orlić (Institut za etnologiju i folkloristiku); Vesna Sabolić (Narodni muzej Zadar)

Organizator:

Hrvatsko etnološko društvo

Suorganizator:

Odjel za etnologiju i antropologiju
Sveučilište u Zadru